

Bart Van Kerkhove

De hoofdzaak als bijzaak?

Gust Gils' fantastische dissectie van de macht in het onafgewerkte *Metastazen*

Van de hand Gust Gils (1924-2002), notoir schrijver van de korte –en steeds kortere– baan, verscheen nooit een roman. Min of meer verrassend dook in zijn nalatenschap wel het onafgewerkte manuscript van een dergelijk project op, met als werktitel *Metastazen*. Het betreft een soort familiechroniek, het relaas van de Oscams, ongrijpbare heersers over een onbestemde stad. Onder redactie van executeur Jeroen Kuypers werd hieruit in 2013 bij Voetnoot een selectie van vier hoofdstukken, onder de titel *Posthypnotische ingreep*, uitgegeven.

In deze bijdrage probeer ik uitgaande van dit manuscript, daterend van de late jaren 1960, een begin van antwoord te formuleren op enkele met elkaar verwante vragen. Wat probeerde Gils met deze roman gezegd te krijgen, ja waarom beproefde hij überhaupt dit hem als auteur én lezer totaal vreemde genre? Waarom viel het project in een vrij vergevorderd stadium stil, zette hij niet door richting publicatie, viste hij het zelfs later nooit meer op? Meer in het bijzonder: in hoeverre was dit alles bewuste keuze dan wel lotgeval? Zeggen vorm en inhoud van de onafgewerkte roman misschien iets, eventueel zelfs veel, over deze kwestie? Illustreer ze met name niet net de *onmogelijkheid* van de roman, tenminste in Gils' surrealistische universum, samenhangend van absurditeit, zijsprongen, invallen, gedachtecronkels, nieuwe impulsen, waar hoofdzaak nooit meer dan bijzaak wordt, mag, kan worden?